

idet man i ikke faa Tilfælde indførte Hvededyrkning paa Jorder, der ikke fuldt egnede sig herfor. Tilbagegangen er sket til Fordel dels for Vinterbyg, dels for Rug — uanset at denne som Helhed er gaaet stærkere tilbage — og dels af Frøafgrøder. Iøvrigt skyldes det jo Aarsager, der er de nuværende Forhold ganske uvedkommende, at vi nu hovedsagelig kan forsyne os selv med den fornødne Hvede. Et Aars Hvedeforbrug er beregnet til 2 160 000 Tdr., medens Høstudbyttet 1915 — ganske vist et usædvanlig godt Hvede-aar — var 2 021 000 Tdr. Endnu for 10 Aar siden var Hvedehøsten kun halvt saa stor.

Langt større er Tilbagegangen i Arealet med Rug, idet Arealtællingen viser en Nedgang af Arealet med Rug til Modenhed fra 382 400 Tdr. Ld. i 1915 til 351 800 Tdr. Ld. i 1916, altsaa en Formindskelse paa 30 600 Tdr. Ld. Det er af Interesse at lægge Mærke til, at Tilbagegangen tidligere var forholdsvis langt større paa Øerne. Den gennemsnitlige aarlige Tilbagegang var følgende:

	Øerne	Jylland
1901—1907	1 500 Tdr. Land	÷ 2 500 Tdr. Land
1907—1912	7 300 — —	3 700 — —
1912—1915	10 600 — —	10 400 — —
1915—1916	3 300 — —	27 300 — —

Disse Tal viser, at den tilbagegaaende Bevægelse først indfandt sig paa Øerne, hvor den synes at have kulmineret i Perioden 1912—1915. Først senere naar Bevægelsen til Jylland, hvor den foreløbig naar sit Højdepunkt i 1915. Iøvrigt er Tilbagegangen inden for Jylland højt forskellig. Størst er den i Ringkøbing Amt, nemlig 10 300 Tdr. Ld. fra 1915—1916. At der imidlertid ogsaa her er Tale om en i Hovedsagen rent faglig begrundet men forholdsvis sent indtraadt Bevægelse, fremgaar af følgende Tal for den gennemsnitlige aarlige Tilbagegang.

1901—1907	÷ 1 200 Tdr. Land
1907—1912	÷ 450 — —
1912—1915	2 000 — —
1915—1916	10 300 — —

Medens Tilbagegangen i det store Hele, som anført, utvivlsomt har faglig Begrundelse og Berettigelse, viser en detailleret Undersøgelse af det statistiske Materiale imidlertid en Del Sogne i alle Egne af Landet, hvor Nedgangen — særlig fra 1915—1916 — er saa paafaldende stærk, at man for at finde en rimelig Forklaring dertil maa forudsætte *enten* at man i væsentlig Grad har formindsket Rugarealet af ikke-faglige Grunde — og det ligger da selvfølgelig nærmest at rette Tanken paa Maksimalprisen —, *eller* at man ved Tællingen i 1916 har opgivet et mindre Rugareal end man faktisk har haft. At denne sidste Mulighed ikke er absolut udelukket, kunde bl. a. Tallene fra Ringkøbing Amt tyde paa. Undersøger man, hvad der her er traadt i Stedet for de manglende 10 300 Tdr. Ld. Rug, lader dette sig ikke paavise. Det samlede dyrkede Areal — *Agerjorden* — i Ringkøbing Amt er nemlig i 1915 opgjort til 408 286 Tdr. Ld., medens ganske de samme Poster for 1916 kun beløber sig til 397 349 Tdr. Ld. Der mangler saaledes ca. 12 000 Tdr. Ld. Dette Areal kan ikke være forsvundet; og da det er usandsynligt, at Fejlen ligger i et for højt Tal for 1915, maa man nærmest antage, at Tallet for 1916 er for lavt, og i saa Fald lader det sig tænke, at der kan have været nogen Tilbøjelighed til ved Opgivelsen af Rugarealerne at runde Tallene af nedad.

Hvad nu selve Spørgsmaalet om Saaningen af Rug og Hvede i indeværende Efteraar angaar, da har den konstaterede Nedgang i Brødkornarealerne ikke ændret den Opfattelse af Sagen, som Udvalget har fremstillet i sin Betænkning af 5. April d. A. Den